

Nr 49.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestridande av vissa haverikostnader; given Stockholms slott den 2 februari 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 februari 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, EWERLÖF, GJÖRES, RUBBESTAD, OHLIN, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, vissa frågor om bestridande av haverikostnader samt anför härutinnan följande.

I skrivelse den 16 november 1944 har *marinförvaltningen* anmält, att medel erfordrades för bestridande av vissa haverikostnader, uppgående till sammanlagt 236 586 kronor 27 öre. Kostnaderna, som belöpa på ett flertal objekt, finnas förtecknade i skrivelsen, till vilken i detta hänseende torde få hänvisas. Av skrivelsen framgår, att arbetena redan äro utförda och att

kostnaderna förskotterats av marinförvaltningen. Då kostnaderna ej kunnat upptagas i arbetsplanen för innevarande budgetår, har ämbetsverket hemställt, att medel för ändamålet måtte anvisas från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Statskontoret har i utlåtande den 22 november 1944 förklarat sig icke ha något att erinra mot att nämnda anslag disponerades, under förutsättning att andra medel icke stode till sjöförsvarets förfogande.

Riksräkenskapsverket har i utlåtande den 12 december 1944 tillstyrkt bifall till framställningen. Samtidigt har ämbetsverket framhållit, att vid flottan givetvis årligen förekomme vissa haverikostnader. I den mån dessa kostnader till följd av den förstärkta försvarsberedskapen överstege normal haverifrekvens kunde ifrågasättas, om icke sådana kostnader bort hänföras till förskottsstaten för försvarsväsendet. Riksräkenskapsverket hade emellertid med hänsyn till anslagets till oförutsedda utgifter karaktär av förslagsanslag hittills icke funnit anledning föreslå någon sådan överflyttning av dessa kostnader. Däremot ansåge sig ämbetsverket böra ifrågasätta, huruvida icke för framtiden — i anslutning till vad ämbetsverket i annat sammanhang föreslagit beträffande reglering av haverikostnader vid flygvapnet — under riksstatens fjärde huvudtitel borde uppföras ett särskilt anslag för täckning av haverikostnader, dock icke för totalhaverier, att disponeras enligt vissa av ämbetsverket angivna regler.

I skrivelse den 22 december 1944 har *marinförvaltningen* gjort framställning om anvisande av medel för bestridande av kostnader i samband med bärgning av ubåtarna *Ulven* och *Illern* samt minkryssaren *Älvsnabben*. Ämbetsverket har anfört i huvudsak följande.

Undervattensbåten Ulven minsprängdes i undervattensläge onsdagen den 14 april 1943 i farvattnet omkring Stora Pölsan i Göteborgs norra skärgård. Sökandet efter undervattensbåten påbörjades den 16 i samma månad och fartyget påträffades den 5 maj 1943 på ett vattendjup av cirka 52 meter.

Göteborgs bogserings- och bärgnings aktiebolag hade sedermera till marinförvaltningen inkommit med en räkning å 21 668 kronor 41 öre avseende kostnaderna för sökningen. Sedan skäligheten av det begärda beloppet vitsordats av vederbörande bärgningsassistent, utbetalade marinförvaltningen beloppet i fråga.

Marinens dykare konstaterade undervattensbåtens läge och tillstånd, varvid det visade sig, att fartyget ej kunde bärgas med marinens egen materiel.

Sedan i anledning av en av marinförvaltningen gjord framställning Kungl. Maj:t den 30 juni 1943 lämnat för bärgningen av undervattensbåten *Ulven* erforderliga anvisningar, uppdrog marinförvaltningen bärgningen av fartyget åt Göteborgs bogserings- och bärgnings aktiebolag i Göteborg den 26 maj 1943 med tillämpning av ett den 1 augusti 1934 mellan nämnda bolag och marinförvaltningen ingånget, av Kungl. Maj:t den 20 juli 1934 godkänt avtal angående bärgning m. m.

Bärgningens förlopp samt omfattningen av därunder utförda arbeten framginge av skrivelser bifogade rapporter.

För att uppskatta värdet av undervattensbåten *Ulven* i bärgat skick att tjäna till ledning vid beräkning av bärgarlönen tillsatte marinförvaltningen den 3 augusti 1943 en nämnd med civilingenjör Per Forsman, Stockholm, såsom ordförande. Nämnden uppskattade ifrågavarande värde till cirka 225 000 kronor.

Göteborgs bogserings- och bärgnings aktiebolag inkom sedermera till marinförvaltningen med en räkning å 364 080 kronor 5 öre avseende kostnaderna för bärgningsföretaget. Sedan skäligheten av det begärda beloppet vitsordats av den av kommerskollegium hos marinstaben placerade bärgningsassistenten, utbetalade marinförvaltningen på grund av bestämmelserna i § 6 av förutnämnda avtal förskottsvis till bolaget nämnda belopp av 364 080 kronor 5 öre.

Rörande bärgarlönen till bärgningsbolaget hade under hand med biträde av statens industrikommissions prisbyrå förhandlingar förts, varvid bolaget till en början yrkat ett belopp av 500 000 kronor. Sedermera hade emellertid bolaget förklarat sig vilja åtnöjas med ett belopp av 270 000 kronor.

De sammanlagda hittills redovisade kostnaderna för undervattensbåten Ulvens bärgning uppginge för närvarande till sammanlagt 613 017 kronor 63 öre, vilka hade av marinförvaltningen erlagts förskottsvis. I avvaktan på att slutlig redovisning å samtliga kostnader erhöles, borde dock för täckande av ovannämnda till Göteborgs bogserings- och bärgnings aktiebolag erlagda kostnader å 21 668 kronor 41 öre för sökning och 364 080 kronor 5 öre för bärgning redan nu medel ställas till marinförvaltningens förfogande. Vidare borde bärgarlönen, 270 000 kronor, till bärgningsbolaget utbetalas snarast möjligt, enär sedan krav på bärgarlön framlades, nu lång tid förflutit på grund av de ingående utredningar, som erfordrats för att kunna bedöma skäligheten av kraven.

Undervattensbåten Illern kolliderade den 12 augusti 1943 med rederiaktiebolaget Tirfing tillhöriga m/s Birkaland i närheten av Krongrundets fyr i Kalmarsund och sjönk på cirka 8 meters djup. Sedan med dykarhjälp undervattensbåten läge på botten konstaterats och det därvid visat sig, att undervattensbåten *Illern* ej kunde bärgas med marinens egen materiel, uppdrog chefen för marinen åt marinförvaltningen att träffa avtal med bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun angående bärgning av undervattensbåten. Med tillämpning av det den 7 oktober 1939 mellan nämnda bolag och marinförvaltningen ingångna, av Kungl. Maj:t den 27 i samma månad godkända avtalet angående bärgning m. m., uppdrog marinförvaltningen åt bolaget att snarast påbörja de arbeten, som erfordrades för lyftning av undervattensbåten *Illern*.

Bärgningens förlopp samt omfattningen av därunder utförda arbeten framginge av skrivelsen bifogad rapport, avgiven av bärgningsassistenten. Såsom framginge av rapporten slutfördes bärgningen den 1 september 1943. Bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun hade sedermera inkommit till marinförvaltningen med en räkning å 50 153 kronor 49 öre, avseende bolagets självkostnader för bärgningen. Sedan skäligheten av det begärda beloppet vitsordats av bärgningsassistenten, utbetalade marinförvaltningen på grund av bestämmelserna i § 11 andra stycket av förutnämnda avtal förskottsvis till bolaget nämnda belopp.

För att uppskatta värdet av undervattensbåten *Illern* i bärgat skick hade marinförvaltningen tillsatt en nämnd med ovannämnde civilingenjör Per Forsman såsom ordförande att tjäna till ledning vid beräkning av bärgarlönen. Nämnden uppskattade ifrågakvarande värde till cirka 225 000 kronor.

Rörande bärgarlön till bärgningsbolaget hade under hand med biträde av statens industrikommissions prisbyrå förhandlingar förts med bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun. Därvid hade bolaget till en början yrkat ett belopp av 112 500 kronor. Sedermera hade emellertid bolaget förklarat sig villigt åtnöjas med ett belopp av 100 000 kronor.

Kostnaderna för undervattensbåten *Illerns* omhändertagande hade uppgått till sammanlagt 108 047 kronor 74 öre och hade av marinförvaltningen erlagts förskottsvis.

De sammanlagda kostnaderna, orsakade av kollisionen, uppgingo till 443 047 kronor 74 öre, varav 108 047 kronor 74 öre utgjorde nyssnämnda bärgningssjälvkostnader och andra direkta omkostnader i anslutning till omhändertagandet av undervattensbåten, 235 000 kronor för uppskattad värdeminskning av undervattensbåten Illern samt slutligen 100 000 kronor för bärgarlön.

Fördelningen av ansvaret för kollisionen hade av sakkunniga tillkallade av marinförvaltningen fördelats av vissa med $\frac{3}{5}$ på undervattensbåten Illern och $\frac{2}{5}$ på motorfartyget Birkaland och av andra med $\frac{2}{3}$ på Illern och $\frac{1}{3}$ på Birkaland. Enligt av Sveriges ångfartygs assurancesförening tillkallad expertis skulle ansvaret helt åvila undervattensbåten Illern. Marinförvaltningen hade då ansett utgångsläget vara sådant, att förhandlingar rörande fördelningen av kostnaderna orsakade av kollisionen borde inledas med Sveriges ångfartygs assurancesförening i egenskap av kaskoassuradörer för motorfartyget Birkaland.

Förhandlingarna resulterade i en preliminär uppgörelse under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande, enligt vilken $\frac{2}{3}$ av kostnaderna eller 295 365 kronor 16 öre skulle gäldas av kronan och $\frac{1}{3}$ eller 147 682 kronor 58 öre av Sveriges ångfartygs assurancesförening, varvid icke ytterligare ersättningsanspråk skulle ställas av någondera parten.

Marinförvaltningen finge nu tillstyrka, att uppgörelsen av Kungl. Maj:t godkändes.

De sammanlagda utgifterna med anledning av kollisionen skulle sålunda för kronans vidkommande uppgå till (108 047: 74 + 100 000 — 147 682: 58 =) 60 365 kronor 16 öre.

Minkryssaren Älvsnabben kolliderade den 26 oktober 1943 i Stockholms södra skärgård i närheten av Söderhälls fyr med ångfartyget Vindö, tillhörigt rederiaktiebolaget Rex, Stockholm. Älvsnabben blev vid kollisionen skadad i babordssidan och vattenfylldes delvis. Genom att Vindö omedelbart efter kollisionen fortsatte under gång framåt kunde minkryssaren sättas på grund vid östra sidan av Söderhälls fyr. Sedan det konstaterats, att fartyget ej kunde bärgas med marinens egen materiel, uppdrog chefen för marinen åt marinförvaltningen att träffa avtal med bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun. Med tillämpning av förutnämnda mellan sagda bolag och marinförvaltningen ingångna avtalet uppdrog ämbetsverket den 27 oktober 1943 åt bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun att bärga fartyget.

Bärgningens förlopp samt omfattningen av därunder utförda arbeten framginge av skrivelsen bifogad rapport, avgiven av bärgningsassistenten. Såsom framgår av rapporten slutfördes bärgningen den 2 november 1943. Bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun inkom sedermera till marinförvaltningen med en räkning å 39 919 kronor 42 öre, avseende bolagets självkostnader för bärgningen. Sedan skäligheten av det begärda beloppet vitsordats av bärgningsassistenten, utbetalade marinförvaltningen på grund av bestämmelserna i § 11 andra stycket av meromnämnda avtal förskottsvis till bolaget nämnda belopp å 39 919 kronor 42 öre.

För att uppskatta värdet av minkryssaren Älvsnabben i bärgat skick hade marinförvaltningen tillsatt en nämnd med civilingenjör Per Forsman såsom ordförande att tjäna till ledning vid beräkning av bärgarlönen. Nämnden uppskattade ifrågavarande värde till 8 350 000 kronor.

Rörande bärgarlön till bärgningsbolaget hade under hand med biträde av statens industrikommissions prisbyrå förhandlingar förts med bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun. Därvid hade bolaget till en början yrkat ett belopp av 560 000 kronor. Efter förhandlingar hade bolaget emellertid förklarat sig vilja åtnöjas med ett belopp av 500 000 kronor.

Beträffande kostnaden för de skador, som orsakades ångfartyget Vindö hade marinförvaltningen den 20 december 1944 beslutat avlåta skrivelse till

Kungl. Maj:t med förslag att desamma måtte gäldas av kronan med ett belopp av 199 545 kronor.

Reparationen av en hel del skadad materiel såsom ammunition och dylikt hade tagit avsevärd tid och vore ännu ej avslutad, varför de exakta kostnaderna med anledning av haveriet icke för närvarande kunde angivas. Med hänsyn härtill kunde marinförvaltningen nu icke uppgiva de kronan totalt orsakade kostnaderna i anledning av minkryssaren Älvsnabbens haveri.

I avvaktan på att slutgiltig redovisning å samtliga kostnader rörande Älvsnabbens haveri erhöles, borde dock för täckande av ovan nämnda till bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun erlagda kostnader å 39 919 kronor 42 öre redan nu medel ställas till marinförvaltningens förfogande. Vidare borde bärgarlönen, 500 000 kronor, till bärgningsbolaget utbetalas.

De kostnader i samband med bärgningen av undervattensbåtarna Ulven och Illern samt minkryssaren Älvsnabben, som för närvarande kunde fastställas, framginge av följande uppställning

Undervattensbåten Ulven:

1. Sökningskostnader, vilka utbetalats till Göteborgs bogserings- och bärgningsaktiebolag	21 668: 41	
2. Bärgningssjälvkostnader, utbetalade till Göteborgs bogserings- och bärgnings aktiebolag	364 080: 05	
3. Bärgarlön till ovanstående bolag	<u>270 000: —</u>	655 748: 46

Undervattensbåten Illern:

1. Bärgningssjälvkostnader, utbetalade till bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun	50 153: 49	
2. Bärgarlön till ovanstående bolag	100 000: —	
3. Övriga kostnader i samband med haveriet	<u>57 895: 25</u>	
	208 048: 74	
Avgår Sveriges ångfartygs assurancesbolags andel ...	<u>147 682: 58</u>	60 366: 16

Minkryssaren Älvsnabben:

1. Bärgningssjälvkostnad, utbetalad till bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun	39 919: 42	
2. Bärgarlön till ovanstående bolag	<u>500 000: —</u>	539 919: 42
		<u>Summa 1 256 034: 04</u>

Marinförvaltningen har hemställt om Kungl. Maj:ts bemyndigande att till Göteborgs bogserings- och bärgnings aktiebolag utbetala en bärgarlön av 270 000 kronor för bärgning av ubåten Ulven samt att till bärgnings- och dykeriaktiebolaget Neptun utbetala en bärgarlön av 100 000 kronor för bärgning av ubåten Illern och en bärgarlön av 500 000 kronor för bärgning av minkryssaren Älvsnabben eller sålunda tillhoppa 870 000 kronor. Då en av förutsättningarna för uppgörelsen beträffande nämnda bärgarlöner varit, att dessa skulle utbetalas skyndsamt, hemställde marinförvaltningen dessutom, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga ämbetsverket att före utgången av år 1944 utbetala en del av sagda belopp, förslagsvis 50 % eller 435 000 kronor.

Marinförvaltningen har därjämte hemställt, att de på grund av ubåten Illerns kollision med motorfartyget Birkaland föranledda kostnaderna måtte bestridas med $\frac{2}{3}$ av kronan, d. v. s. 295 365 kronor 16 öre, och med $\frac{1}{3}$ av Sveriges ångfartygs assurancesförening, d. v. s. 147 682 kronor 58 öre.

Vidare har ämbetsverket hemställt, att medel för nämnda utgifter, sammanlagt 1 256 034 kronor 4 öre, måtte ställas till ämbetsverkets förfogande från förskottsanslaget för oförutsedda utgifter, varvid marinförvaltningen samtidigt anmälde, att ämbetsverket avsåge att sedermera hemställa om medel från samma anslag till bestridande av de genom ubåten Ulvens och minkryssaren Älvsnabbens haverier uppkomna ytterligare kostnaderna.

Statskontoret har i utlåtande den 28 december 1944 anfört, att ämbetsverket icke vore i tillfälle att ingå på ett bedömande av storleken av de utgifter, om vilka i ärendet vore fråga. *Statskontoret* hade dock icke något att erinra mot att bolagens av marinförvaltningen förskotterade söknings- och bärgningssjälvkostnader bestredes av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Vad härefter anginge spörsmålet om även bärjarlönerna kunde utan att riksdagens medgivande inhämtades utbetalas från nämnda förslagsanslag, hade marinförvaltningen uppgivit, att en av förutsättningarna för uppgörelsen om lönerns storlek varit, att dessa löner skulle utbetalas skyndsamt. Vid sådant förhållande hade icke heller framställningen i vad anginge bestridandet av dessa kostnader givit *statskontoret* anledning till särskilt uttalande.

Genom beslut den 30 december 1944 medgav härefter *Kungl. Maj:t*, att marinförvaltningen finge förskottsvis av omhänderhavda medel bestrida kostnaderna för ifrågavarande bärjarlöner intill ett belopp av 435 000 kronor. *Kungl. Maj:t* förklarade *Sig* vilja framdeles meddela beslut rörande beloppets slutliga bestridande och om gäldande av övriga i framställningen avsedda kostnader. Till undvikande av krav på räntegottgörelse har *Kungl. Maj:t* tidigare denna dag medgivit, att av de överenskomna bärjarlönerna ett belopp av ytterligare 275 000 kronor finge av marinförvaltningen i enahanda ordning bestridas.

I skrivelse den 8 januari 1945 har *flygförvaltningen* hemställt, att *Kungl. Maj:t* måtte för bestridande av kostnaderna för iordningställande av flodljuset inom viss sektion vid Jämtlands flygflottilj ställa till ämbetsverkets förfogande ett belopp av 11 720 kronor från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Av utredningen framgår, att ett flygplan, fört av en aspirant, kolliderat med flodljuset vid en start. Såväl planet som flodljuset hade härvidlag skadats. De härav föranledda kostnaderna för anordningens återställande i förut befintligt skick m. m. hade beräknats till förutnämnda belopp. Ersättnings-talan har icke ansetts böra föras mot aspiranten.

Statskontoret har i utlåtande den 15 januari 1945 förklarat sig icke ha något att erinra mot att förslagsanslaget till oförutsedda utgifter toges i anspråk för ändamålet, under förutsättning att andra medel icke stode till flygförvaltningens förfogande för kostnadernas bestridande. Då riksdagen för närvarande vore samlad, borde ärendet underställas denna.

Departements-
chefen.

Samtliga de kostnader, som i det föregående angivits, torde i enlighet med hittills tillämpad praxis böra bestridas från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Kostnadsberäkningarna giva mig icke anledning till särskild erinran. Vad angår kostnaderna för bärgning av ubåtarna Ulven och Illern samt min-

kryssaren Älvsnabben bör beaktas, att avtal om bärgarlön träffats med bärgningsbolagen av marinförvaltningen med biträde av statens industrikommis-sions prisbyrå och att, såsom av redogörelsen framgår, vissa reduktioner i de av bolagen begärda beloppen varit möjliga att ernå. De medel, som av marin-förvaltningen nu äskas, täcka icke samtliga de av bärgningsföretagen föran-ledda kostnaderna. Av ämbetsverkets skrivelse framgår sålunda, att vissa med Ulvens och Älvsnabbens haverier sammanhängande ytterligare medels-äskanden äro att emotse.

I detta sammanhang anser jag mig böra upptaga den i riksräkenskaps-verkets förutnämnda yttrande berörda frågan om sättet för bestridande från riksstatsanslag av kostnader, sammanhängande med fartygshaverier. Till förmån för ämbetsverkets förslag om uppförande för ändamålet av ett särskilt anslag å riksstatens fjärde huvudtitel kunna anföras vissa skäl. Mot förslaget talar, att dessa kostnader äro starkt fluktuerande — helt beroende av till-fälligheter — varför en förhandsberäkning av ett dylikt anslag icke är möjlig. Jag finner därför övertvägande skäl tala för att dessa kostnader även i fort-sättningen bestridas från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Såsom riksräkenskapsverket antytt har den förstärkta försvarsberedskapen föranlett, att haverikostnaderna för närvarande äro osedvanligt höga. Jag delar emel-lertid ämbetsverkets uppfattning, att anledning icke föreligger att till för-skottsstaten för försvarsväsendet överföra dessa kostnader till den del de betingas av med beredskapen sammanhängande förhållanden.

Däremot kan ifrågasättas, om icke en förenkling av handläggningen av ärenden om anvisande av medel till bestridande av haverikostnader bör kunna åstadkommas. Enligt de förutsättningar, som gälla för dispositionen av för-slagsanslaget till oförutsedda utgifter, står detta anslag till Kungl. Maj:ts förfogande för bestridande av utgifter, vilka äro av så brådskande natur, att frå-gan ej hinner underställas riksdagen. Även framställningar om anvisande av medel till täckande av haverikostnader handläggas i denna ordning. Dylika frågor pläga underställas riksdagens prövning, om de uppkomma under tid då riksdagen är samlad. De kostnader, som här avses, utgöras i huvudsak av *dels* kostnader för omhändertagande och reparation av skadade fartyg, *dels och* ersättning till enskilda bärgningsföretag för bärgarlön.

De förstnämnda utgifterna äro till sin natur oftast sådana, att förslag om bestridande av kostnaderna kan som regel underställas riksdagen först i efter-hand, sedan omhändertagandet eller reparationen skett. Vid denna tidpunkt är alltså fråga enbart om anvisande av medel för täckande av redan havda kostnader. Att i särskild proposition hänskjuta sådana ärenden till riksdagens prövning synes i och för sig icke behöfligt, då någon reell prövning av medelsanvisningen i allmänhet icke kan ske. Huvudsakligen endast i vissa särskilda och mycket sällan förekommande fall, då med hänsyn till kostnader-nas storlek i förhållande till fartygets värde tvekan kan råda, huruvida omhän-dertagande och reparation av havererat fartyg bör ske, synas ärenden av denna art böra i förväg underställas riksdagens prövning, om icke frågans brådskande natur lägger hinder i vägen därför. I övriga fall synes mig Kungl. Maj:t

lämpligen böra äga besluta om ianspråktagande av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter för ändamål av denna art.

Vad beträffar bärgarlön, ingår — såsom av det föregående inhämtas — marinförvaltningen i samråd med statens industrikommissions prisbyrå överenskommelse med vederbörande bärgningsföretag om lörens storlek. Om enighet icke kan vinnas med bärgningsföretaget, hänskjutes ärendet till domstols avgörande. Har å andra sidan överenskommelse efter förhandlingar kunnat träffas, ligger det i sakens natur, att jämkningar i efterhand icke gärna kunna med framgång av statsverket ifrågasättas. I praxis plägar därför marinförvaltningen, då fråga är om större bärgningsföretag, i förväg — innan överenskommelse slutes — under hand underställa ersättningsfrågan försvarsdepartementets bedömande. Erfarenheten visar ock, att en av förutsättningarna för träffande av överenskommelse i allmänhet är, att snabb likvid från kronans sida sker, vilket villkor i allmänhet icke kan uppfyllas, om frågan skall hänskjutas till riksdagens prövning. Även vad beträffar bärgarlön synas mig därför kunna erfarenheter tala för lämpligheten av att Kungl. Maj:t äger besluta om ianspråktagande för sådant ändamål av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Med hänsyn till det anförda förordar jag sålunda, att Kungl. Maj:t av riksdagen utverkar bemyndigande att utan riksdagens hörande besluta i uppkommande frågor om ianspråktagande av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter för bestridande av bärgarlöner och andra haverikostnader, avseende marinens fartyg, i den mån icke av särskilda skäl frågor om omhändertagande eller reparation av sådana fartyg finnas böra och kunna underställas riksdagens prövning.

Redogörelse för uppkommande haverikostnader torde få i vanlig ordning lämnas riksdagen i statsverkspropositionen vid äskande av anslag till oförutsedda utgifter.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva,

dels att det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må — med iakttagande av vad i det föregående anförts — jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande tagas i anspråk för täckande av i det föregående angivna och eljest uppkommande haverikostnader, avseende marinens fartyg,

dels ock att till täckande av i flygförvaltningens förutnämnda skrivelse av den 8 januari 1945 angiven kostnad för iständsättande av flodljus m. m. må av det i riksstaten för budgetåret 1944/45 uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter tagas i anspråk ett belopp av 11 720 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lennart Österholm.